

ПІДПРИЄМНИЦЬКИЙ АСПЕКТ АГРОТУРИСТИЧНОГО РОЗВИТКУ

Газуда Л.М., д.е.н., професор,

Ерфан В.Й., к.е.н., доцент,

Берча О.М., ст. викладач

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород

Вступ. Нині, тенденції світового туристичного розвитку й формування ринку туристичних послуг окреслюються актуальністю. Процес активізації розвитку сфери туризму, забезпечення її перспективного зростання зумовлюється розширенням потенційних можливостей агро-, еко-, зеленого, сільського та інших видів туризму. Серед них вагоме місце займає агротуризм, як один з відпочинкових (дозвіллевих) видів туризму в сільській місцевості. В контексті зазначеного, вагому роль відіграє підприємницька складова розвитку сфери агротуризму незалежно від того, що у процесі функціонування вона зумовлюється як прибутковістю, так і ризиковістю. В цілому розвиток підприємництва у сфері аграрного туризму сприяє підвищенню рівня зайнятості населення країни та її регіонів, збільшенню надходжень до бюджетів усіх рівнів, впливає на активізацію процесу залучення інвестицій та збільшення туристичних потоків, в тому числі й іноземних туристів, справляє вагомий вплив на соціально-економічний розвиток туристично привабливих територій тощо.

Матеріали і методи. Дослідження базується на застосуванні комплексного підходу до розгляду питань формування підприємницької діяльності у сфері розвитку аграрного туризму. Досліджувана проблематика обґрунтовується через призму взаємозв'язку і взаємозумовленості й побудови цілісності (комплексності) в організації спільної підприємницької діяльності двох сфер, зокрема аграрної і туристичної.

Результати. Сучасний стан і рівень розвитку підприємництва у пріоритетних видах економічної діяльності на окремих територіях окреслює концептуальну основу забезпечення економічного зростання країни та її регіонів. Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання займає вагоме місце у сфері агротуризму про, що свідчать передусім наукові дослідження. Так, підприємницький аспект агротуризму відмічає Т. Пінчук, акцентуючи увагу на тому, що об'єкти агротуризму – це аграрні підприємства, агрооселі, які займаються сільськогосподарським виробництвом і знаходяться в сільській місцевості, де передбачається участь туристів у сільськогосподарській праці, можливість споживання і придбання вирощених сільськогосподарських культур і виробленої продовольчої продукції з урахуванням сезонності, а в цілому це послуги, надані з відпочинку в сільській місцевості [1, с. 49-53].

В межах сільської місцевості діяльність агротуристичних компаній може здійснюватися на базі сільськогосподарського підприємства чи організації, яка займається вирощуванням екологічно чистої (органічної) продукції. Водночас

зазначені компанії можуть запропонувати туристу нічліг, або ж надати апартаменти на певний період часу, привабити споживача сукупністю інших туристичних атракцій, серед яких можуть бути традиційні страви, колорит та автентичність побуту, а також інші туристичні принади місцевості.

Агротуризм як форма відпочинку в сільській місцевості трактується С. Філюком [2], який відмічає, що досліджуваний вид туризму повинен спиратися на використанні нічліжної бази і поєднувати рекреаційні розваги з пізнанням особливостей ведення селянського (фермерського) господарства, наявного природно-виробничого потенціалу, можливостей надання туристичних послуг, ознайомлення з оточуючим його природним середовищем, розміщених житлових і господарських будівель, а також пропозицією традиційних страв і уподобань власників фермерського господарства. Особливий акцент науковець робить на можливості надання туристу широкого кола рекреаційних розваг як у самому господарстві, так і поза ним, залучаючи до цього процесу виробників аналогічних послуг.

Як свідчить зарубіжний досвід, за даними Центру туризму у Вермонті (Університет Вермонта, Північна Америка) [3], агротуризм розглядається як бізнесова діяльність і стосується створення ферм, де поєднуються навчання, відпочинок, а також можливість придбання фермерської продукції, що викликає особливу зацікавленість споживача. Крім цього, вагомим є те, що туристи можуть споглядати природні ландшафтні краєвиди, екосистеми, ті території де розміщені фермерські господарства, і водночас знайомитися з процесом функціонування фермерського господарства, сільським побутом, традиціями, особливостями пов'язаними з постачальниками сільськогосподарських послуг тощо.

Доцільно відмітити, що туристичне підприємництво в умовах ринку функціонує на комерційній основі, де підприємець (бізнесмен) виступає самостійним агентом туристичного ринку і здійснює діяльність на основі власної ініціативи, беручи відповідальність за результати діяльності. Підприємництво завжди зумовлюється ризиковістю, яка може бути пов'язана як з позитивним, так і негативним результатом господарської діяльності. Водночас, цей процес приносить прибуток підприємцю незалежно від того, що ця діяльність є ризиковою.

Висновки. Таким чином, дослідження підприємницького аспекту у сфері розвитку аграрного туризму дає можливість окреслити власну думку щодо його змістовності. Так, агротуризм є аграрним підприємництвом, яке здійснюється на сільських територіях, базується на виробництві агропродовольчої продукції, зокрема екологічно чистої, здійснює туристичну діяльність надаючи агротуристичні послуги відпочинково-дозвіллевого характеру, сприяє залученню туристів, забезпечує прибуток суб'єктам господарювання, вирішує проблеми зайнятості сільської місцевості і, що важливо, оберігає навколишнє природне середовище, підвищуючи рівень його екологічності.

Література

1. Пінчук Т. А. Агротуризм як форма підприємництва у сільській місцевості//Науковий вісник УжНУ. Серія „Економіка”, 2009. Вип. 28. С.49-53.
2. Філюк С.М Сутність поняття, умови та перспективи агротуристичної діяльності. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/5.1/35.pdf>
3. Agritourism. Vermont tourism research center//University of Vermont URL: <https://www.uvm.edu/vtrc/agritourism>